

Kystnære Vandringsleder

Prosjektet "Kystnære vandringsleder" er et samarbeid mellom kystkommunene i Østfold og deler av Bohuslän. Målet har vært å etablere en mest mulig sammenhengende kyststi fra Orust til Moss med rundsløyfer og avstikkere. I Kystnære vandringsleder har praktiske spørsmål som grunneieravtaler, felles merking og skilting osv stått sentralt. Stiene i Østfold har blitt fysisk knyttet sammen med stiene som det arbeides med i Sverige.

Kystnære vandringsleder er finansiert gjennom midler fra Interreg IIIA prosjektene som programmet for regionalt samarbeid i EU heter, men hvor også ikke-medlemmet Norge deltar. Norsk finansiell bidragsyter har vært Kommunal- og regionaldepartementet, men Østfold fylkeskommune, kommunene Moss, Rygge, Råde, Fredrikstad, Sarpsborg, Halden og Hvaler samt Oslofjordens Friluftsråd har også bidratt med betydelig innsats.

Viktige samarbeidspartnere har dessuten vært lokalforeninger som historielag, idrettslag, velforeninger og andre.

Maria nøkkelblom er Rådes kommuneblomst

Ferdelsesretten i norsk natur

- Friluftsløven gir rett til å ferdes til fots i utmark når det skjer hensynsfullt og med varsomhet.
- Motorferdsel i utmark er ikke tillatt uten tillatelse fra grunneier.
- Rydd opp etter deg.

Vis hensyn overfor fastboende, jord- og skogbruk

- Ferdelsesretten gjelder ikke gårdsplasser, hustomter, dyrket mark, eng, kulturbeite eller skogplantefelt.
- Benytt offentlige innfallporter.
- Bruk ikke privat brygge uten at eier har gitt tillatelse.
- Telt ikke nærmere hus eller hytte enn 150 meter
- Teltning eller annet opphold er ikke tillatt mer enn 2 døgn uten grunneiers samtykke.

Søppel hører ikke hjemme i naturen

- Ta med deg søppel hjem eller bruk oppsatte søppelstativer.
- Kast ikke fra deg fiskeredsaker, fiskekroker, nylontråd o. l.
- Ha kontroll på hunden din.
- Husk at det er forbudt å la hunden gå løs i perioden 01.04 - 21.08.
- Som hundeeier plikter du å fjerne hundemøkk langs turveier, badestrender og lignende. Ha med hundepose.

Husk skogbrannfare

- Lag aldri bål på svaberg eller gjør opp ild slik at det kan oppstå fare for brann. Bruk av åpen ild er forbudt i skog og mark i perioden 15.04 - 15.09.
- Det er forbudt å sanke ved fra trær.

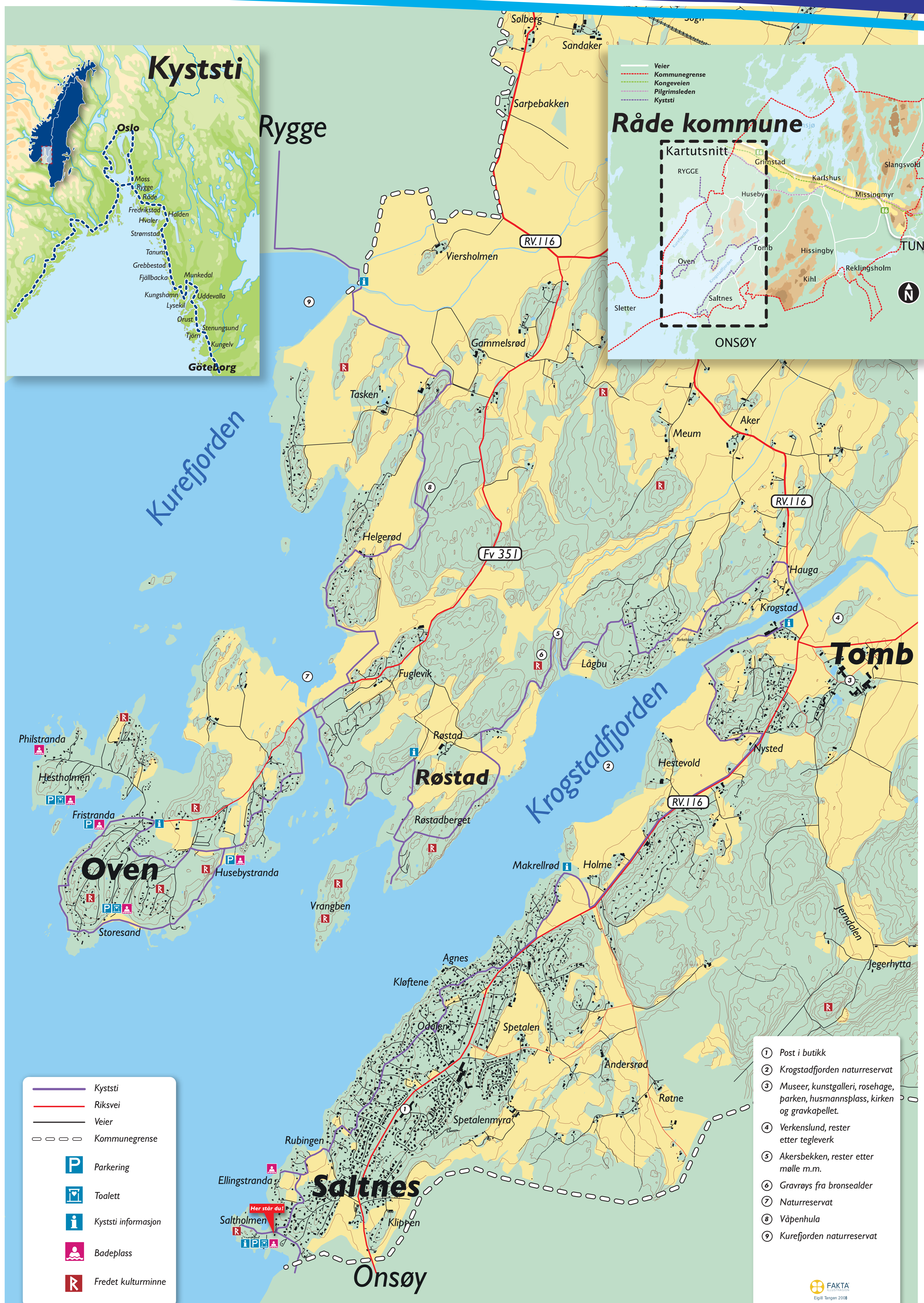

Forstyr ikke fugler og dyr

- Vis hensyn til fugle- og dyrelivet
- Oppsøk ikke fuglereir.

God tur!

Nordsjøløypa

Nordsjøløypa – som kyststiene i Østfold er en del av - er den norske betegnelsen på det som på engelsk kalles North Sea Trail. Nordsjøløypa er imidlertid mer enn bare en sti, den tilbyr en mulighet for å utforske naturen og kulturhistorien. Langs stien finnes rikholdige kulturminner, et vekslende og dramatisk landskap og et rikt dyre- og planteliv. Man kan få inspirasjon til å vandre gjennom et besøk på hjemmesiden www.northseatrail.org der det er mulighet for å foreta en virtuell vandretur, og lese artikler om kystfolks historie og deres samvirke med naturen, men også om myter og legender som er influert av bosettingen nær havet.

Nordsjøløypa er etablert gjennom prosjektet Nave Nortrail som omfatter i alt 26 regioner/ fylker rundt Nordsjøen. Nordsjøløypa er ikke en sammenhengende sti, men tilbyr strekninger med spektakulær vandring langs kysten i Norge, Sverige, Danmark, Nederland, Tyskland og Storbritannia. Prosjektet er delfinansiert gjennom EU sitt interreg IIIB program for Nordsjøen under satsningsområdet; Bærekraftig forvaltning og utvikling av naturressurser, miljø og kulturarv.

North Sea Trail

The North Sea Trail has been created through a partnership of 26 regions that share a North Sea heritage. The path is not a continuous trail all the way around the North Sea, but offers sections of spectacular coastal walking in Norway, Sweden, Denmark, The Netherlands, Germany and the UK. You can gain inspiration for your own special journey of discovery at www.northseatrail.org. Go on a virtual walk, read about myths and legends influenced by the North Sea. The North Sea Trail partners hope that the establishment and promotion of walking trails will give people better opportunities to enjoy our stunning coastline as well as benefiting both local communities and visitors through access to better information about our rich natural and cultural heritage, and local services along the way.

The North Sea Trail/ Nave Nortrail project is partly funded by the EU through the interreg IIIB North Sea Programme.

Kyststien gjennom Råde

Kyststien gjennom Råde kommune er totalt på ca. 20 km. I sør starter stien i Saltholmenområdet og følger småveier i boligområdene nordover gjennom Saltnes til Makrellrød og videre til båthavnen innerst i Krogstadvfjorden. På vestsiden av Krogstadvfjorden følger stien veisystemene i hyttefeltene før den går over i natur- og kulturlandskapsområdene på Røstad. Ved Fuglevik er det mulig å følge Fv 351 til Ovenhalvøya der stien har en egen sløyfe. Videre nordover følger traséen stier og gårdsveier gjennom hyttefelt og kulturlandskapsområder langs Kurefjorden fram til kryssingen av Heiabekken og Rosnesbekken mot Rygge kommune.

Det er flere offentlige friområder og private områder med gode muligheter for opphold og bading langs stien. Saltholmen har en spennende historie knyttet til kystkulturen og attraktive naturkvaliteter. Strandsittere i Saltnes livnærte seg på fiske, halvfangst, redskapstivirkning, og i eldre tid av saltutvinning, slik stedsnavnet vitner om. I området innerst i Krogstadvfjorden ligger gamle husmannsplasser og det gamle ladestedet på Krogstad. Ladestedet hadde mange anløp av hollandske skuter helt tilbake til slutten av 1500-tallet. Tomb er en gammel herregård som nå drives som skole. Tomb-området er også et vakker kulturlandskap med stor historisk dybde. Ovenhalvøya har attraktive friområder og badeplasser. Ved Tasken passerer stien et gammelt våpenverksted som ble etablert av Milorg under siste verdenskrig. Krogstadvfjorden og Kurefjorden er naturreservater med et meget rikt fugleliv.

I skogområdene sør for Tomb er det anlagt en natur- og kulturvandring som presenterer den rike kulturhistorien og naturkvalitetene i området. På Rørfjell er det utsiktstårn.

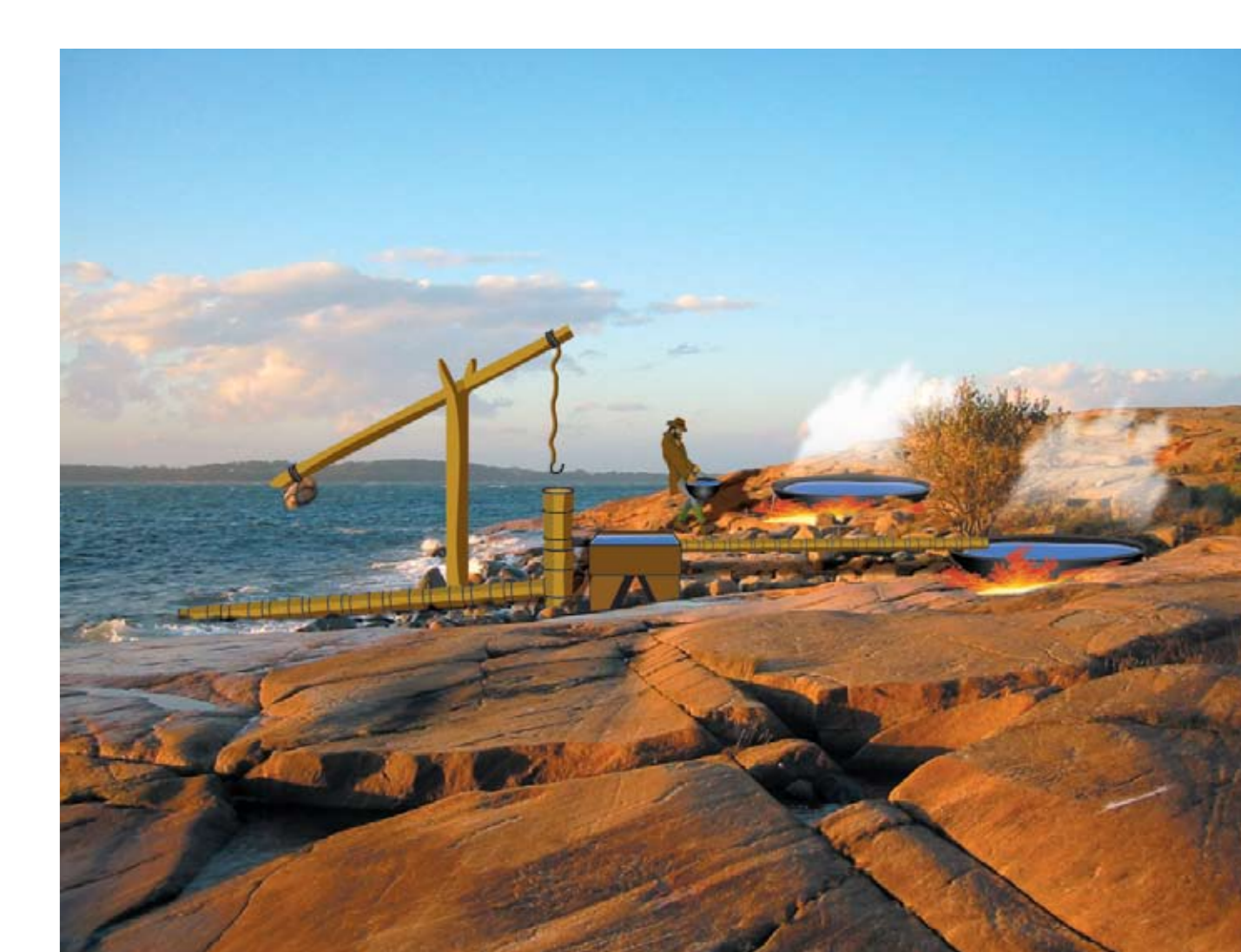
Det finnes dagligvareforretning i Saltnes og på Oven (holder åpent på sommertid). Det er bilparkering ved de fleste offentlige badestedene som Saltholmen, Ellingstranda og badestedene på Oven.

Saltholmen har sitt navn fra saltbrenning. Til ca 1940 var det fastboende her, bl.a. en los og en skomaker. De fleste fiskebuene er fra ca. 1940 og fremover - idag er de feriehus. Saltholmen har en spennende historie knyttet til kystkulturen og attraktive naturkvaliteter.

Saltholmen sett fra sjøen

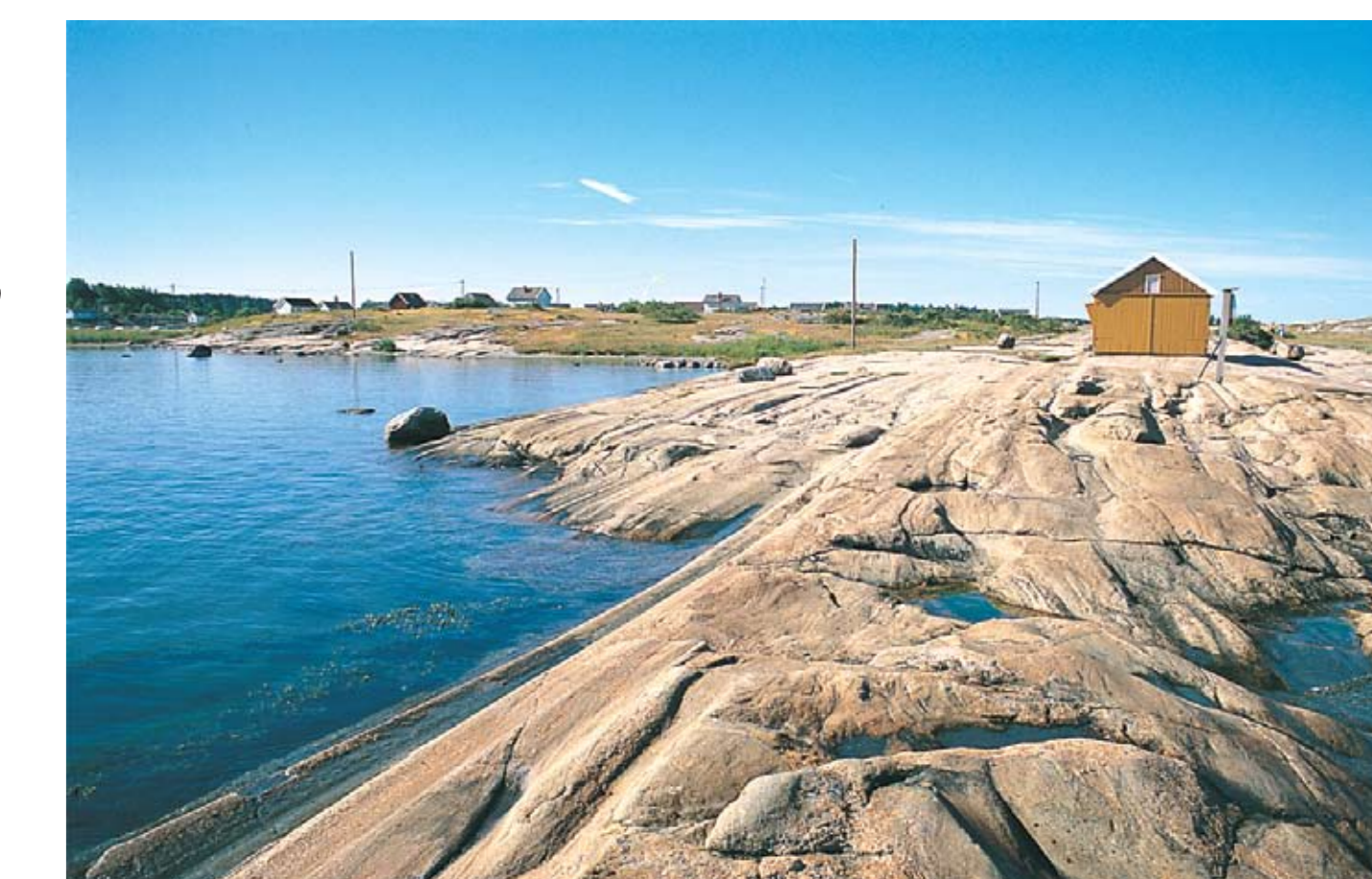
Salt var i gamle dager vår tids fryser, d.v.s. en måte å oppbevare maten på - vesentlig fisk og kjøtt, som ble lagt i en lake av salt og vann. Slik holdt det seg "spiselig" i flere uker. At saltet var viktig ser vi av landslova fra 1276, for straffen for å tenne på en saltbu var like stor som for et gårdshus - man ble fredløs. Sjøvannet ble pumpet opp gjennom rør til store panner, varmet opp så vannet fordampet, og saltet lå igjen.

Slik kan vi tenke oss at saltutvinning ble utført

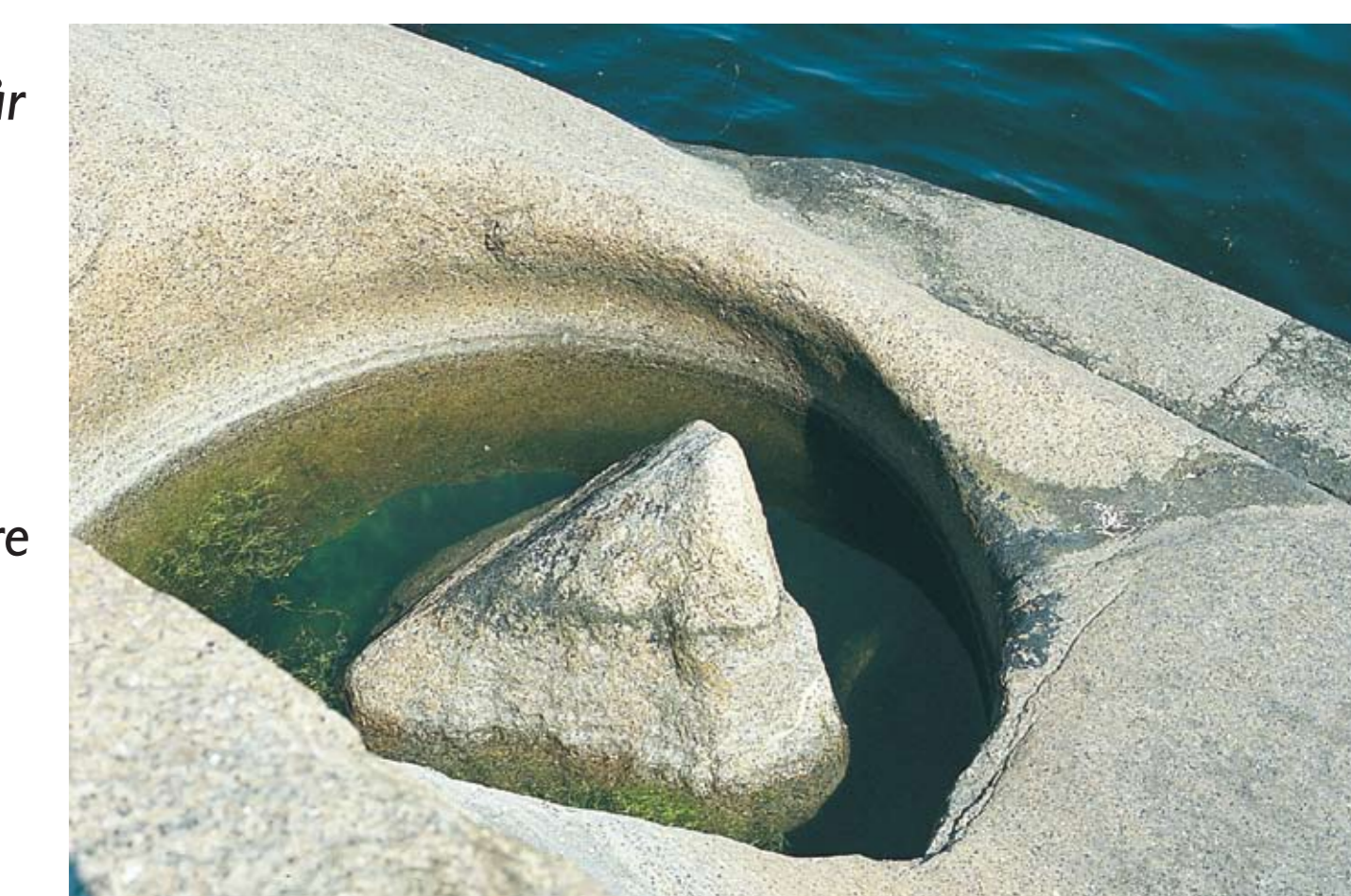
I kalde vintre hadde man sjøvann i store kar, og etterhvert som vannet frøs fjernet man isen, og tilslutt var det bare saltet igjen.

Skurestripene går parallelt nord-sør og ble laget for ca. 11000 år siden da isen smeltet bort. Isen som gled over fjellet inneholdt større steiner og blokker som ble presset ned i berget, og slik ble stripene laget.

Skurestripene

Jettegrytene ble laget når smeltevannsstrømmene traff fjelloverflaten med en roterende vertikal akse. Sammen med sand og småstein ble disse fordyppningene slipt ut over flere år. Det er meget sannsynlig at jettegrytene her har blitt benyttet til saltutvinning.

Jettegrytene

For mer informasjon om kyststien:
Råde kommune, tlf: 69 29 50 00
E-post: post@rade.kommune
www.rade.kommune.no